

Nederlandse Mededingingsautoriteit

BESLUIT

Besluit van de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit als bedoeld in Artikel 2a Gaswet

Nummer 103213/31.BT1351

Betreft zaak: Ontheffingsaanvraag Energie Combinatie Wieringermeer Netwerk B.V.

Besluit van de Minister van Economische Zaken als bedoeld in Artikel 2a Gaswet.

INLEIDING EN PROCEDURE

1. Op 14 november 2007 heeft Energie Combinatie Wieringermeer Netwerk B.V. (hierna: ECW Netwerk B.V.) bij de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: de Raad) een verzoek¹ ingediend tot uitbreiding van de op 6 juli 2006 door de Raad verleende ontheffing² in de zin van artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet. Het betreft een verzoek tot uitbreiding van de reeds verleende ontheffing aan ECW Netwerk B.V. voor het gastransportnet in het glastuinbouwgebied Agriport A7 in verband met de ontwikkeling van het glastuinbouwgebied Agriport II, aansluitend op de locatie van Agriport A7 te Wieringermeer.
2. De Raad acht het uitbreidingsverzoek van ECW Netwerk B.V. dusdanig omvangrijk, dat deze het behandelt als ware het een nieuwe ontheffingsaanvraag op grond van artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet.
3. In het arrest Citiworks³ heeft het Hof van Justitie van de EG uitspraak gedaan in een Duitse zaak over onder meer derdentoeegang op een particulier net (een ontheffingsnet). Het Hof oordeelde dat een particulier net een distributienetwerk is in de zin van de Tweede Elektriciteitsrichtlijn⁴ en dat de eisen uit die richtlijn eveneens op dit soort netten van toepassing zijn. Dit betekende onder andere voor het net waarop de uitspraak betrekking heeft de verplichting tot aanwijzing van een netbeheerder en tot het verlenen van toegang aan derden.
4. Op 1 augustus 2008 heeft de Minister van Economische Zaken middels een brief⁵ aan de Raad verzocht om de behandeling van ontheffingsaanvragen op grond van artikel 15, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet aan te houden totdat

¹ Per brief van 14 november 2007 met kenmerk EBoo258a.

² Besluit van de Raad van 6 juli 2006 met nummer 102273/10.

³ Van 22 mei 2008 met zaaknummer C-439/06.

⁴ Met nummer 2003/54/EG.

⁵ Met kenmerk ET/EM/8098060.

de precieze gevolgen van het genoemde arrest in kaart waren gebracht. Als gevolg van dit verzoek is deze ontheffingsaanvraag door de Raad aangehouden.

5. In de Staatscourant van 21 januari 2009, nummer 921, zijn de Beleidsregels gepubliceerd van de Minister van Economische Zaken van 9 januari 2009 betreffende het verlenen van een ontheffing op grond van artikel 15, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen⁶ (hierna: beleidsregel). Deze beleidsregel geeft invulling aan het Citiworks arrest door te stellen dat aan te verlenen ontheffingen voorschriften verbonden moeten worden met betrekking tot de toegang tot het net en tot de tarieven. Tevens wordt in de beleidsregel de beoordeling van ontheffingsaanvragen op grond van artikel 15, tweede lid, onderdeel b, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 2a, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet aangescherpt.
6. In de publicatie van de beleidsregel als genoemd in randnummer 5 heeft de Raad aanleiding gezien om de behandeling van deze ontheffingsaanvraag te hervatten.
7. Op 8 februari 2008 heeft de Raad gegevens van ECW Netwerk B.V. ontvangen⁷ met betrekking tot de schematische weergave van het gastransportnet inclusief de uitbreiding, de aangeslotenen op het gastransportnet, een onderbouwing van de ontheffingsgrond ex artikel 2a, eerste lid, onderdeel b, van de Gaswet en de samenwerking tussen de aangeslotenen op het betreffende gastransportnet.
8. Op 17 oktober 2008 heeft de Raad gegevens van ECW Netwerk B.V. ontvangen⁸ met betrekking tot de vestiging van de bedrijven Red Harvest Vastgoed B.V. (voorheen: Noordam Barendse B.V.) in het gebied Agriport II en de aansluiting van dit bedrijf op het gastransportnet van ECW Netwerk B.V.
9. Op 11 februari 2009 heeft de Raad gegevens van ECW Netwerk B.V. ontvangen⁹ met betrekking tot de aansluitingen van de bedrijven Red Harvest Vastgoed B.V. en Van Vliet Cherrytomaten B.V. in het glastuinbouwgebied Agriport II en de aansluiting van deze bedrijven op het gastransportnet van ECW Netwerk B.V.
10. Op 25 februari 2009 heeft de Raad gegevens van EWC Netwerk B.V. ontvangen¹⁰ met betrekking tot de realisatie van een GFT-vergister in het glastuinbouwgebied Agriport A7 in het kader van de voorschriften 1 en 2 van de verleende ontheffing.

⁶ Met nummer WJZ/9000550, Staatscourant d.d. 21 januari 2009, nr. 921.

⁷ Per brief van 7 februari 2008 met kenmerk EBoo274.

⁸ Per brief van 15 oktober 2008 met kenmerk EBoo347.

⁹ Per brief van 10 februari 2009 met kenmerk EBoo367.

¹⁰ Per brief van 24 februari 2009 met kenmerk EBoo371.

11. Op 31 maart 2009 heeft de Raad gegevens van ECW Netwerk B.V. ontvangen¹¹ met betrekking tot de vestiging van de bedrijven Red Harvest B.V., Van Vliet Cherrytomaten B.V. en Sweetpoint Middenmeer B.V. in het gebied Agriport II en de aansluitingen van deze bedrijven op het gastransportnet van ECW Netwerk B.V.
12. Op 6 mei 2009 heeft de Raad van ECW Netwerk B.V. een bezwaarschrift¹² ontvangen met betrekking tot het uitblijven van een door de Raad te nemen besluit op de aanvraag tot uitbreiding van de ontheffing op grond van artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet. Voor de goede orde meldt de Raad, dat dit bezwaarschrift in behandeling is genomen en conform de wettelijk vastgestelde procedure wordt afgehandeld.
13. Op 19 mei 2009 heeft de Raad de melding¹³ van ECW Netwerk B.V. ontvangen betreffende het voornemen om NV Huisvuilcentrale N-H als biogasproducent op het netwerk aan te sluiten, inclusief een tekening die de relatie aangeeft met het gastransportnet in Agriport A7 en Agriport II (zie bijlage 1 behorende bij de brief).
14. Op 26 mei 2009 heeft de Raad gegevens van ECW Netwerk B.V. ontvangen¹⁴ betreffende het aantal rechtspersonen dat op het gastransportnet is of zal worden aangesloten, alsmede een motivatie betreffende de bijzondere kenmerken van het gastransportnet waarop de aanvraag betrekking heeft.
15. Ter voorbereiding op het besluit heeft de Raad belanghebbenden in de gelegenheid gesteld een zienswijze te geven op de aanvraag. De aanvraag heeft tweemaal voor een periode van vier weken voor belanghebbenden ter inzage gelegen. De terinzagelegging is aangekondigd in de Staatscourant van 4 maart 2008, nummer 45 en in de Staatscourant van 11 mei 2009, nummer 85.
16. Er zijn door de Raad geen zienswijzen ontvangen.

¹¹ Per brief van 30 maart 2009 met kenmerk EBoo377.

¹² Per brief van 29 april 2009 met kenmerk EBoo384.

¹³ Per brief van 18 mei 2009 met kenmerk EBoo386.

¹⁴ Per brief van 25 mei 2009 met kenmerk EBoo387.

JURIDISCH KADER

Artikel 2a Gaswet

17. Op basis van artikel 2, eerste lid, van de Gaswet dient degene aan wie een ander gastransportnet toebehoort dan het landelijk gastransportnet, voor het beheer van dat net een of meer naamloze of besloten vennootschappen als netbeheerder aan te wijzen. Van deze verplichting tot het aanwijzen van een netbeheerder kan op grond van artikel 2a van de Gaswet bij de Minister van Economische Zaken ontheffing worden aangevraagd.
18. De Minister van Economische Zaken heeft aan de Raad mandaat, volmacht en machtiging verleend tot het nemen van besluiten en verrichten van overige handelingen die verband houden met onder meer artikel 2a van de Gaswet¹⁵. De Raad behandelt om die reden de aanvraag.
19. Het juridisch kader voor ontheffingen van de verplichting een netbeheerder voor een gastransportnet aan te wijzen, is nagenoeg gelijk aan het juridisch kader zoals dat voor elektriciteit al langere tijd bestond¹⁶. De Raad zal bij het behandelen van de aanvragen op basis van artikel 2a van de Gaswet dan ook zoveel mogelijk aansluiting zoeken bij de bestaande praktijk bij ontheffingen op basis van artikel 15, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 en de bij dat artikel behorende wetsgeschiedenis.
20. Een ontheffing kan worden verleend aan degene aan wie een gastransportnet toebehoort, voorzover daarop slechts een beperkt aantal andere natuurlijke personen of rechtspersonen zijn aangesloten. Het gaat daarbij om afnemers die verbonden zijn met het net van degene aan wie het gastransportnet toebehoort en waarbij een meetinrichting is geplaatst tussen deze rechtspersonen en het net¹⁷.
21. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing moet de aanvragende rechtspersoon beschikken over een gastransportnet waarop een beperkt aantal natuurlijke personen of rechtspersonen is aangesloten. In de wetsgeschiedenis wordt aangegeven dat er geen scherpe getalsgrens valt te geven om te bepalen of aan een net een beperkt aantal afnemers is verbonden¹⁸.
22. Op grond van artikel 2a, eerste lid, onder d, van de Gaswet mag de aanvrager geen netbeheerder zijn en ook niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden zijn.

¹⁵ Besluit mandaat, volmacht en machtiging EZ 2004 van de Minister van Economische Zaken van 23 augustus 2004, nummer WJZ 4053550, uit de Staatscourant van 31 augustus 2004, nummer 166/ pagina 10.

¹⁶ Tweede kamer, vergaderjaar 2003-2004, 29 372, nr. 3, p. 56.

¹⁷ Tweede Kamer, vergaderjaar 1998-1999, 26 303, nr. 7.

¹⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 621, nr. 3.

23. Ingevolge het bepaalde in artikel 2a, vijfde lid, van de Gaswet kan in afwijking van het bepaalde onder d, aan een aanvrager die wel in een groepsmaatschappij met een netbeheerder is verbonden een ontheffing worden verleend, indien in redelijkheid niet kan worden verwacht dat hij een netbeheerder aanwijst voor het gastransportnet waarop de aanvraag betrekking heeft. Een netbeheerder onthoudt zich van bemoeienis met het beheer van het net waarvoor de aanvraag is ingediend.
24. Ten slotte dient het gastransportnet in de zin van de Gaswet te worden getoetst aan de criteria genoemd in artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet. Het net van de aanvrager dient aan één van de drie volgende criteria te voldoen:
- a. het gastransportnet is bestemd om de aanvrager te voorzien van gas dan wel om het centrale bedrijfsproces van de aanvrager te ondersteunen; of
 - b. het gastransportnet is bestemd om een aantal samenwerkende natuurlijke of rechtspersonen te voorzien van gas en de samenwerking van deze personen heeft een betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functionerende energiehuishouding in hun vestigingen ten doel; of
 - c. ten aanzien van het gastransportnet zijn kwaliteitseisen van toepassing die in betekenende mate afwijken van de kwaliteitseisen die voor een gastransportnet gebruikelijk zijn.
25. De Minister van Economische Zaken heeft in de Staatscourant van 21 januari 2009 haar beleidsregel gepubliceerd betreffende het verlenen van een ontheffing op grond van artikel 15, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 en artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet van de verplichting een netbeheerder aan te wijzen. In deze beleidsregel heeft de Minister van Economische Zaken aangegeven hoe de criteria uit artikel 15, tweede lid, onder b, van de Elektriciteitswet 1998 bij de beslissing op een aanvraag om een ontheffing moeten worden uitgelegd. Op grond van artikel 7, tweede lid, van de beleidsregel is dit van overeenkomstige toepassing op artikel 2a, eerste lid, onder b, van de Gaswet. Tevens heeft de Minister van Economische Zaken aangegeven dat in de voorschriften bij een ontheffing het systeem van derdentoegang gewaarborgd dient te worden.
26. Op grond van artikel 3, eerste lid, van de beleidsregel, maakt de aanvrager van de ontheffing op grond van artikel 2a, eerste lid, onder b, van de Gaswet aannemelijk dat ten minste vijftig procent van de natuurlijke personen of rechtspersonen die op het net waarop de aanvraag betrekking heeft, zijn of naar verwachting zullen worden aangesloten, op het tijdstip waarop de aanvraag wordt ingediend bekend is en die personen een samenwerking beogen met als doel een betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functionerende energiehuishouding in hun vestigingen. Op grond van artikel 3, tweede lid, van de beleidsregel, voldoet de aanvrager aan het eerste lid van het artikel door een overeenkomst die de personen, bedoeld in dat lid, hebben gesloten met het oog op de in dat lid bedoelde samenwerking, dan wel andere bescheiden en gegevens, waaruit de samenwerking tussen die personen blijkt, te overleggen.

27. Op grond van artikel 4, eerste lid, van de beleidsregel, maakt de aanvrager van de ontheffing op grond van artikel 2a, eerste lid, onder b, van de Gaswet aannemelijk, dat om de samenwerking mogelijk te maken, het net waarop de aanvraag betrekking heeft of het beheer van dat net zodanig bijzondere karakteristieken vereist ten opzichte van de eisen die in het algemeen gelden voor netten of het beheer van netten dat dit net niet of niet doelmatig door een netbeheerder kan worden beheerd. Op grond van artikel 4, tweede lid, van de beleidsregel, voldoet de aanvrager aan het eerste lid door een verklaring te overleggen van de netbeheerder die de openbare netten beheert in het gebied waarin het gastransportnet waarop de aanvraag betrekking heeft, is gelegen, waaruit blijkt dat dit net niet of niet doelmatig door een netbeheerder kan worden beheerd, dan wel door andere gegevens of bescheiden te overleggen waaruit dit blijkt.
28. Op grond van artikel 5 van de beleidsregel maakt de aanvrager van de ontheffing op grond van artikel 2a, eerste lid, onder b, van de Gaswet aannemelijk, dat de vestigingen, bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de beleidsregel zijn gelegen in elkaars nabijheid en in een gebied van beperkte omvang.

FEITEN

29. ECW Netwerk B.V. heeft op 6 juli 2006 van de Raad ontheffing gekregen op grond van artikel 2a, eerste lid, onder b, van de Gaswet voor het gastransportnet op de locatie Agriport A7. Het uitbreidingsverzoek van ECW Netwerk B.V. ten behoeve van de locatie Agriport II stoelt op dezelfde grond.
30. Het uitbreidingsverzoek heeft betrekking op de uitbreiding van het gastransportnet op de locatie Agriport II, zoals aangegeven in bijlage 1 bij de brief van ECW Netwerk B.V. van 7 februari 2008. Het gastransportnet van ECW Netwerk B.V. is aangesloten op het gastransportnet van Gas Transport Services B.V.
31. Agriport A7 B.V. ontwikkelt een bedrijventerrein voor agrologistiek en een locatie voor grootschalige glastuinbouw in de gemeente Wieringermeer. De op het gastransportnet aangesloten glastuinbouwbedrijven worden aandeelhouder van ECW Netwerk B.V., dat op de locatie Agriport A7 een gastransportnet heeft aangelegd, zoals is aangegeven in bijlage 1 behorende bij de verleende ontheffing.
32. ECW Netwerk B.V. heeft een gezamenlijk inkooppunt gerealiseerd voor de locatie Agriport A7 en wil het gastransportnet uitbreiden ten behoeve van de locatie Agriport II. Het gastransportnet van ECW Netwerk B.V. valt onder te verdelen in een gasontvangststation (hierna: GOS) dat aangesloten is op zowel hoogcalorisch als laagcalorisch gas, een gasnet van 8 bar op Agriport A7 en een gas meet- en regelstation per kas naar circa 4 tot 5 bar (zie bijlage 2: schematisch overzicht van het gastransportnet ECW Netwerk B.V. behorende bij de brief van 7 februari 2008). Het GOS behelst in het gastransportnet waarvoor ontheffing is verleend twee gasstraten. Er wordt een derde aansluiting voorzien in het station voor de uitbreiding van het gastransportnet ten behoeve van het glastuinbouwterrein Agriport II. Het net zal in fasen worden uitgebreid.
33. Het aantal aangeslotenen alsmede het bijbehorende gasverbruik en de gasproductie per aansluiting in de glastuinbouwgebieden Agriport A7 en Agriport II is weergegeven in bijlage 3 behorende bij de brief van ECW Netwerk B.V. 7 februari 2008. Van het gastransportnet wordt volgens de gegevens die bij de aanvraag zijn gevoegd, gebruik gemaakt door 15 afnemers. Op de locatie Agriport A7 zijn 9 bedrijven gevestigd. Op de locatie Agriport zijn of worden 6 bedrijven gevestigd.
34. ECW Netwerk B.V. verklaart geen netbeheerder te zijn, noch verbonden te zijn in een groep met een netbeheerder. De aandeelhouders van ECW Netwerk B.V. zijn de op het gastransportnet aangesloten derden.

35. Tussen alle glastuinbouwbedrijven die gevestigd zijn of zich vestigen op de locaties Agriport A7 en Agriport II ontstaat een samenwerking die middels een overeenkomst en/ of een aandeelhouderschap in ECW Netwerk B.V. wordt bekrachtigd, met als doel een betrouwbaar, duurzaam doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functionerende energiehuishouding in hun vestigingen te realiseren. De structuur wordt in samenhang met de financieringsstructuur voor de uitbreiding en in samenspraak met de bedrijven bepaald (zie bijlage 1 behorende bij de brief van 25 mei 2009).
36. ECW Netwerk B.V. verklaart in de brief van 25 mei 2009 dat 50 procent van het aantal participerende bedrijven dat reeds is of zal worden aangesloten op het gastransportnet, waar de aanvraag op betrekking heeft, bekend is.
37. In de brief van 25 mei 2009 motiveert ECW Netwerk B.V. middels een eigen verklaring waarom het gastransportnet, waar de aanvraag op betrekking heeft, niet of niet doelmatig door een netbeheerder kan worden beheerd.
38. ECW Netwerk B.V. beargumenteert, dat de samenwerking in het glastuinbouwgebied Agriport II identiek is aan de situatie in het glastuinbouwgebied Agriport A7, waarvoor reeds ontheffing is verleend. Het bestaande gastransportnet kan door de uitbreiding beter benut worden. De flexibiliteit om in te spelen op alternatieve duurzame ontwikkelingen zoals windenergie, aardwarmte en koude/warmte opslag neemt hierdoor toe.
39. De uitbreiding dient de energiehuishouding ten behoeve van de glastuinbouwbedrijven die zijn of worden gevestigd op Agriport A7 en Agriport II in een geïntegreerd samenspel tussen meerdere energiedragers zoals koude en warmte, CO₂, elektra en gas. ECW Netwerk B.V. beoogt een geïntegreerde aansturing met als doel een optimale energiehuishouding. Deze geïntegreerde aansturing valt niet te realiseren door het aanwijzen van een netbeheerder, die slechts optimaliseert op de gasvraag en de productie. Onder de geïntegreerde aansturing vallen eveneens de plaatsing van WKK's op de locatie Agriport A7 en Agriport II, restwarmte en CO₂-benutting, realisatie van duurzame energie zoals windenergie waar de aangeslotenen van kunnen profiteren en een duurzame bedrijfsvoering in de glastuinbouw.
40. ECW Netwerk B.V. beheert een gezamenlijk gasinkooppunt en verzorgt de distributie van het gas naar de participerende bedrijven. Op het terrein wordt op een aantal manieren duurzaam met energie omgegaan. Er is een biomassa vergistingsinstallatie in gebruik genomen, die warmte en elektriciteit levert, dat via een eigen elektriciteitsnet kan worden gedistribueerd. Ook zijn er WKK's voorzien, waarvan de CO₂-uitstoot als bemesting in de kassen wordt verbruikt. Alle aandeelhouders kunnen op deze wijze profiteren van de duurzame energievoorzieningen. ECW Netwerk B.V. heeft aangegeven bereid te zijn eventuele derden op het gastransportnet toe te laten.

41. Voor de kwekers die zijn of worden gevestigd op de locaties Agriport A7 en Agriport II wordt een energieweb gerealiseerd dat bestaat uit software en communicatiemiddelen in combinatie met de hardware van ECW Netwerk B.V. (bestaande uit kabels en leidingen). Dit energieweb heeft als doel de kwekers warmte en CO₂ te laten produceren waar dat nodig is, alsmede energie te transporteren. Door marktomstandigheden (tariefstelling met betrekking tot transport en energieprijzen) van reguliere netbeheerders is warmtebenutting niet altijd mogelijk voor een belichtende tuinder en is het voor een onbelichtende tuinder niet altijd mogelijk om zijn warmte met de WKK op te wekken. Het energieweb automatiseert de collectieve inkooprijsbeveiliging op het niveau van ECW Netwerk B.V. en geeft kwekers die intern gas leveren een financiële prikkel. Zo wordt de warmtebenutting en het WKK-gebruik door de tuinders hoger. Dit energieweb en het systeem van piekbewaking zal ook worden gebruikt tijdens onderhoudswerkzaamheden aan de installaties van ECW Netwerk B.V. of in het geval er een storing optreedt.
42. Tevens zal het in randnummer 41 beschreven systeem gebruikt worden bij de inpassing van duurzame energie. Hierbij moet onder andere worden gedacht aan de ontwikkeling van windenergie. Dezelfde infrastructuur wordt op deze wijze optimaal benut. Meerdere windprojecten langs de randen van Agriport A7 en Agriport II zijn in ontwikkeling door derden en voor de inpassing van windmolens tussen de kassen op de locaties Agriport A7 en Agriport II heeft ECW Netwerk B.V. reeds het initiatief reeds genomen.
43. ECW Netwerk B.V. benadrukt ten aanzien van het gastransportnet de mogelijkheid om te beschikken en te willen blijven beschikken over de keuze tussen hoogcalorisch gas en laagcalorisch gas, met welk doel er een dubbele aansluiting op het gastransportnet van Gas Transport Services B.V. is gerealiseerd.
44. ECW Netwerk B.V. motiveert, dat er door deze actieve rolverdeling op het gastransportnet een optimale energiebenutting wordt gerealiseerd tussen de verschillende soorten energiedragers in de tuinbouwgebieden Agriport A7 en Agriport II. Het betreft niet alleen de afname en de productie, maar tevens de optimalisatie tussen gas en andere energiedragers. Door de combinatie van energiedragers op elkaar af te stemmen, voert ECW Netwerk B.V. méér taken uit dan slechts het netbeheer op het betreffende gastransportnet. Deze taken kunnen door een netbeheerder, die slechts stuurt op de afname en de productie, niet zo doelmatig worden uitgevoerd.
45. In verband met de uitbreiding van het gastransportnet van het glastuinbouwgebied Agriport A7 ten behoeve van het aansluitend gelegen glastuinbouwgebied Agriport II vraagt ECW Netwerk B.V. om uitbreiding van haar ontheffingsgebied met een oppervlakte van circa 550 hectare. Het gebied waarvoor reeds ontheffing is verleend bedraagt circa 500 hectare, waardoor het totale ontheffingsgebied waar de aanvraag betrekking op heeft op circa 1050 hectare uitkomt. De opgegeven grootte van de glastuinbouwgebieden Agriport A7 en Agriport II komt overeen met de twee aldaar vigerende bestemmingsplannen en wordt beperkt door de grenzen van deze bestemmingsplannen.

BEOORDELING

46. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt getoetst of aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:
- Er is sprake van een gastransportnet in de zin van artikel 1, eerste lid, onder d, van de Gaswet;
 - Er wordt een beperkt aantal afnemers aangesloten (artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet);
 - De aanvrager is geen netbeheerder of verbonden aan een netbeheerder in een groepsmaatschappij. Indien de aanvrager een netbeheerder is of aan een netbeheerder in een groepsmaatschappij is verbonden, dient de aanvrager aan te geven waarom in redelijkheid niet kan worden verwacht dat een netbeheerder wordt aangewezen. Tevens moet worden gewaarborgd dat de netbeheerder zich onthoudt van iedere bemoeienis met het beheer van het gastransportnet waarop de aanvraag betrekking heeft;
 - Er dient sprake te zijn van één van de eerste drie in artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet genoemde situaties.

Er is sprake van een gastransportnet

47. Voor de beoordeling moet worden nagegaan of sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Gaswet. Op grond van de door ECW Netwerk B.V. verstrekte gegevens concludeert de Raad dat er op de locatie Agriport A7 in samenhang met de locatie Agriport II in de gemeente Wieringermeer sprake is van een gastransportnet in de zin van artikel 2 van de Gaswet. Het eigendom van het gastransportnet berust bij ECW Netwerk B.V.

Er is een beperkt aantal afnemers aangesloten op het gastransportnet

48. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing moet de aanvrager beschikken over een gastransportnet waarop een beperkt aantal natuurlijke personen of rechtspersonen is aangesloten. Het gastransportnet kent momenteel 15 afnemers. Conform de aangeleverde gegevens kan het aantal afnemers in de toekomst uitgebreid worden tot 20, allen gerelateerd aan de glastuinbouw.

De aanvrager is geen netbeheerder of in een groep met een netbeheerder verbonden

49. Op grond van artikel 2a, eerste lid, onder d, van de Gaswet mag de aanvrager geen netbeheerder zijn en ook niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden zijn. ECW Netwerk B.V. verklaart in de aanvraag geen netbeheerder te zijn, noch in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden te zijn.

Er is sprake van één van de drie in artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet genoemde situaties

50. Het net waarop deze aanvraag betrekking heeft, moet voldoen aan één van de criteria van artikel 2a, eerste lid, onder a tot en met c, van de Gaswet. De reeds verleende ontheffing die is verleend aan ECW Netwerk B.V. stoelt op de situatie als beschreven onder b in artikel 2a, eerste lid, van de Gaswet. De verzochte uitbreiding van het gastransportnet stoelt op dezelfde grond.
51. Dit houdt in dat het gastransportnet bestemd is om een aantal samenwerkende natuurlijke personen of rechtspersonen, waarvan bij aanvraag van de ontheffing minimaal 50 procent bekend is, te voorzien van gas en de samenwerking van deze personen een betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functionerende energiehuishouding in hun vestigingen ten doel heeft.
52. ECW Netwerk B.V. heeft in de aanvraag gemotiveerd aangegeven dat er naar haar mening sprake is van een ontheffingsituatie als omschreven in artikel 2a, eerste lid, onder b, van de Gaswet. De tuinders in het plangebied worden op het gastransportnet aangesloten en worden voorzien van gas door het gastransportnet van ECW Netwerk B.V. ECW Netwerk B.V. verenigt een aantal samenwerkende ondernemingen ten behoeve van gezamenlijk gebruik van de infrastructuur, waarbij duurzame energieopwekking in het oog wordt gehouden. Dit blijkt onder meer uit de duurzame energieproductieprojecten die worden ingepast, en uit de bijgevoegde milieurapportage¹⁹. Van deze duurzame opwekking kunnen de aangeslotenen op het gastransportnet profiteren. Door gedeeld aandeelhouderschap is de samenwerking van de aangesloten met betrekking tot het netwerk gewaarborgd. Naar het oordeel van de Raad is derhalve sprake van een samenwerking als bedoeld in artikel 2a, eerste lid, onder b, van de Gaswet.
53. De Raad concludeert dat er op het onderhavige gastransportnet sprake is van een samenwerkingsverband met als doel het nastreven van betrouwbaarheid, duurzaamheid, doelmatigheid en milieuhygiënische verantwoordelijkheid. Hiermee voldoet de aanvraag naar het oordeel van de Raad aan het bepaalde in artikel 2a, eerste lid, onder b, van de Gaswet.

Meer dan 50 procent van de natuurlijke of rechtspersonen die op het gastransportnet zijn of worden aangesloten is bekend op het moment van de aanvraag

54. Om voor ontheffing in aanmerking te komen, dient de aanvrager aannemelijk te maken dat sprake is van een aantal ondernemingen die samenwerken met als doel een bepaalde energievoorziening in hun vestigingen en dat het gastransportnet bestemd is om die samenwerking mogelijk te maken. ECW Netwerk B.V. heeft door het aanleveren van aanvullende informatie per brief van 7 februari 2008 aangetoond, dat er 15 afnemers op het gastransportnet ten behoeve van Agriport A7 en Agriport II zijn of worden aangesloten, met een maximale uitbreiding tot 20 afnemers.

¹⁹ Hoofdstuk 8.9 van de Milieueffectrapportage Agriport A7, bijlage 4 bij de verleende ontheffing.

Op grond van de verklaring van ECW Netwerk B.V. betreft het meer dan 50 procent van de ondernemingen die zijn of worden aangesloten op het gastransportnet, waarmee wordt voldaan aan de eis uit artikel 3, eerste lid, van de beleidsregel. Op 8 februari 2009 heeft de Raad hiertoe van ECW Netwerk B.V. de samenwerkingsovereenkomsten ontvangen.

Het gastransportnet heeft zodanig bijzondere karakteristieken dat dit net niet of niet doelmatig door een netbeheerder kan worden beheerd

55. Om voor ontheffing in aanmerking te komen, dient de aanvrager aannemelijk te maken dat het gastransportnet of het beheer ervan zodanig bijzondere karakteristieken bezit ten opzichte van de eisen die in het algemeen gelden voor netten of het beheer ervan, dat dit niet of niet doelmatig door een netbeheerder kan worden beheerd.
56. ECW Netwerk B.V. heeft op grond van artikel 4, tweede lid, van de beleidsregel een eigen verklaring aangeleverd, waaruit blijkt dat dit net op grond van artikel 4, eerste lid, van de beleidsregel niet of niet doelmatig door een netbeheerder kan worden beheerd.
57. ECW Netwerk B.V. heeft een gezamenlijk inkooppunt gerealiseerd voor Agriport A7 en wil dit uitbreiden voor Agriport II. ECW Netwerk B.V. verenigt een aantal samenwerkende ondernemingen ten behoeve van gezamenlijk gebruik van de infrastructuur, waarbij de duurzame energieopwekking in het oog wordt gehouden. De samenwerking tussen ECW Netwerk B.V., de kwekers en het biomassa-initiatief bevindt zich in een vergevorderd stadium. De aansturing ervan vindt in samenhang plaats met de overige installaties. Alle afnemers kunnen op deze wijze profiteren van de duurzame energievoorziening.
58. Door de uitbreiding van Agriport 7 met Agriport II wordt het reeds bestaande gastransportnet gezamenlijk beter benut. De flexibiliteit om in te spelen op alternatieve ontwikkelingen neemt hierdoor toe.
59. ECW Netwerk B.V. benadrukt de mogelijkheid om te kunnen kiezen tussen het gebruik van hoogcalorisch of laagcalorisch gas op het gastransportnet door de dubbele aansluiting op het gastransportnet van Gas Transport Services B.V. Deze keuzemogelijkheid wenst ECW Netwerk B.V. voor het netwerk te behouden in de toekomst.
60. ECW Netwerk B.V. heeft door de actieve sturing tussen de verschillende energiedragers die worden benut in de tuinbouwgebieden Agriport A7 en Agriport II een optimalisatie tussen gas en andere energiedragers voor ogen. Hierbij wordt niet alleen gestuurd op de afname en de productie van gas, maar tevens op de combinatie van energiedragers en het afstemmen van het energieverbruik. Deze taken kunnen door een netbeheerder, die slechts stuurt op de afname en de productie van gas, niet op dezelfde doelmatige wijze worden uitgevoerd.
61. De Raad concludeert op grond van de in randnummers 56 tot en met 60 beschreven argumentatie van ECW Netwerk B.V., dat het betreffende gastransportnet niet op dezelfde doelmatige wijze door een netbeheerder kan worden beheerd.

De vestigingen zijn gelegen in elkaars nabijheid in een gebied van beperkte omvang

62. Om voor een ontheffing in aanmerking te komen, moeten de vestigingen waarop de aanvraag betrekking heeft zijn gelegen in elkaars nabijheid op een geografisch afgebakend gebied van beperkte omvang. Dit voorkomt dat het ontheffingsnet een inbreuk vormt op het gebied waar de openbare netbeheerder actief is.
63. Er zijn geen kwantitatieve grenzen aangegeven voor de maximale omvang en de vorm van het gebied. De locatie Agriport II waar het uitbreidingsverzoek van ECW Netwerk B.V. betrekking op heeft is in de nabijheid van de locatie Agriport A7 op een geografisch afgebakend terrein. De glastuinbouwgebieden hebben een gezamenlijke omvang van in totaal circa 1050 hectare.
64. De tuinbouwgebieden Agriport A7 en Agriport II worden afgebakend door de aldaar vigerende bestemmingsplannen. Hiermee wordt de omvang van het gebied waar deze ontheffingsaanvraag betrekking op heeft, aangegeven door de grenzen van de bestemmingsplannen. Het begrip 'van beperkte omvang' doelt in deze op het feit dat het ontheffingsgebied begrensd is.
65. Een vestigingsvoorwaarde voor grote bedrijven op het bedrijventerrein en de grootschalige bedrijven op de glastuinbouwlocatie is het beschikbaar zijn van een aansluiting op een gastransportnet met voldoende capaciteit om aan de vraag te kunnen voldoen. Elk glastuinbouwbedrijf is in opzet grootschalig.
66. De realisatie van de glastuinbouwgebieden Agriport A7 en Agriport II loopt hiermee in de pas met de tendens van de ontwikkeling van grootschalige tuinbouwprojecten. Het bijzondere karakter van deze glastuinbouwgebieden, die naar aard en omvang een grotere oppervlakte bestrijken dan in andere beroepsgroepen gewoon is, wordt meegewogen in het oordeel over de maximale omvang ervan. Agriport A7 en Agriport II zijn gelegen in een afgezonderd gebied in de gemeente Wieringermeer, dat naar aard van het gastransportnet alsmede het beperkte aantal afnemers dat is of wordt aangesloten op het gastransportnet, naar het oordeel van de Raad voldoet aan het criterium 'van beperkte omvang'.

Tot slot

67. In het geval dat de huidige wet- en regelgeving waaronder deze ontheffing is verleend wordt gewijzigd, behoudt de Raad zich het recht voor om de ontheffing hiermee in overeenstemming te brengen, voor zover de wijziging in wet- en regelgeving ziet op de voorwaarden waaronder deze ontheffing is verleend.

BESLUIT

Gelet op het bovenstaande is de Raad tot het oordeel gekomen dat in de situatie zoals door ECW Netwerk B.V. is omschreven, sprake is van een situatie als genoemd in artikel 2a, eerste lid, onder b, van de Gaswet. Om die reden wordt aan ECW Netwerk B.V. een ontheffing verleend van de verplichting tot het aanwijzen van een netbeheerder voor haar gastransportnet op de locatie Agriport A7/ Agriport II in de gemeente Wieringermeer.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Tenzij in deze voorschriften anders gedefinieerd, zijn de definities uit de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet van toepassing. In deze ontheffing en de daarop rustende voorschriften wordt verstaan onder:
 - a. Allocatie: Het toerekenen van gasverbruik, in voorkomende gevallen op basis van profielen, aan een erkende shipper overeenkomstig hoofdstuk 5 van de Meetvoorwaarden Gas – RNB. Het gasverbruik wordt op uurbasis toegerekend aan een erkende shipper. Hiervoor moet ten minste een administratie worden bijgehouden waarin de gegevens per aansluiting worden vastgelegd.
 - b. Reconciliatie: Het verrekenen over een bepaalde periode op basis van het verschil tussen het met behulp van profielen berekende verbruik en het vastgestelde werkelijke verbruik. Er wordt verrekend tegen de maandgemiddelde gasprijs, vastgesteld overeenkomstig de paragraaf onbalansheffing in de Transportvoorwaarden Gas.
 - c. Switchverzoek: Inleiding van een procedure die ertoe leidt dat aangeslotenen van leverancier kunnen wisselen.
 - d. Aansluitingenregister: Het beheren door de ontheffinghouder van een administratie voor het eigen net conform de bepalingen uit paragraaf 2.1 van de Informatiecode Elektriciteit en Gas, waarin wordt vastgelegd welke onderdelen er minimaal in deze administratie worden vastgelegd.
 - e. Berichtenverkeer: Elektronische gegevensuitwisseling tussen de houder van de ontheffing, netbeheerders, leveranciers, erkende programmaverantwoordelijke partijen dan wel erkende shippers en erkende meetverantwoordelijken overeenkomstig de bepalingen uit hoofdstuk 4 van de Informatiecode Elektriciteit en Gas.
 - f. Meetverantwoordelijkheid: De verantwoordelijkheid van aangeslotenen voor het aanwezig zijn op het overdrachtspunt van de aansluiting van een op grond van het bepaalde in de Meetvoorwaarden Gas – RNB vereiste meetinrichting, alsmede voor het correct en tijdig (doen) vaststellen en (doen) doorgeven van de meetgegevens op het particuliere gastransportnet.

2. De houder van de ontheffing verstrekt aan de Raad binnen twaalf weken de gegevens en inlichtingen die de Raad redelijkerwijs kan vorderen ten behoeve van het toezicht op de naleving door de houder van de ontheffing van het bij of krachtens de Gaswet bepaalde.
3. Naam- en adreswijzigingen, wijzigingen in de economische eigendomsverhouding van het net, wijzigingen met betrekking tot het net, de voorwaarden waaronder deze ontheffing is verleend en alle andere wijzigingen die van invloed kunnen zijn op deze ontheffing worden minimaal tien werkdagen voorafgaand aan de wijziging onverwijld door de houder van de ontheffing aan de Raad gemeld.
4. De houder van de ontheffing is verplicht om eenieder die verzoekt te worden voorzien van een aansluiting op het net waarvoor de ontheffing is verleend en degene die reeds is aangesloten op het net die daarom verzoekt, een aanbod te doen om met gebruikmaking van het door hem beheerde net ten behoeve van de verzoeker transport van gas uit te voeren, tenzij de houder van de ontheffing voor het gevraagde transport redelijkerwijs geen capaciteit ter beschikking heeft. In dergelijke gevallen wordt een weigering transport uit te voeren met redenen omkleed.
5. De voorwaarden en tarieven waartegen de aansluiting en het transport worden uitgevoerd zijn objectief, transparant en worden niet-discriminatoir toegepast en deze worden op gepaste wijze vooraf bekendgemaakt. De houder van de ontheffing draagt er zorg voor dat de afnemers van zijn net te allen tijde transparante informatie kunnen verkrijgen over deze geldende tarieven en voorwaarden. Tevens draagt de houder van de ontheffing er zorg voor dat de afnemers die op zijn net zijn aangesloten een overzicht ontvangen waarop de tarieven overzichtelijk en begrijpelijk zijn gespecificeerd. Hierbij maakt hij in elk geval onderscheid tussen de tarieven in verband met de aansluiting, het transport van gas, systeemdiensten en, indien van toepassing, de meettarieven.
6. Van overeenkomstige toepassing voor de houder van de ontheffing zijn: artikel 10, eerste lid en tweede lid, onderdeel b, van de Gaswet, de bepalingen met betrekking tot de gasinstallatie, de kwaliteit en bewaking van de kwaliteit van de transportdienst, de voorwaarden voor invoeders, de aanvullende voorwaarden voor aangeslotenen op gastransportnetten, voor op gastransportnetten aangesloten particuliere netten, voor invoeders en voor regionale netbeheerders onderling.
7. De houder van de ontheffing waarborgt een systeem van derdentoegang. Dit houdt in dat de houder van de ontheffing, binnen zes maanden na het eerste switchverzoek, alle handelingen zal uitvoeren en systemen in werking zal laten treden. Opvolgende switchverzoeken dienen conform de termijnen en procedures van de Informatiecode te worden behandeld. De houder garandeert hiermee een daadwerkelijke toegang tot zijn net en een vrije leverancierskeuze van zijn afnemers en de probleemloze afwikkeling van het daartoe noodzakelijke berichtenverkeer.

De houder van de ontheffing neemt, op het moment dat een afnemer een switchverzoek doet, daartoe minimaal systemen in werking voor het beheer van een aansluitingenregister, de verwerking van het switchverkeer, de uitvoering van allocatie en zo nodig reconciliatie voor de afwikkeling van het daarvoor vereiste berichtenverkeer. De houder van de ontheffing belegt tevens meetverantwoordelijkheid bij elke aangeslotene. De houder van de ontheffing maakt aan eenieder die zal worden aangesloten op het net waarvoor de ontheffing is verleend of met degene die reeds is aangesloten op het net op transparante wijze vooraf kenbaar hoe hij het systeem van derdentoegang zal regelen.

8. In het geval dat een afnemer van het net waarvoor ontheffing is verleend van leverancier wisselt, brengt de houder van de ontheffing voor deze switch geen kosten in rekening, behoudens voor zover de Gaswet daarin voorziet.

Den Haag,
Datum: **25 AUG 2009**

De Minister van Economische Zaken,
namens deze:

Mw. mr. A.P. de Groene
Plv. Directeur Energiekamer

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen 6 weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, Juridische Dienst, Postbus 16326, 2500 BH, DEN HAAG. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht de Raad van Bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij de administratieve rechter.